

Sastanak na temu unapređenja izgradnje kapaciteta za JPP

“JPP CENTAR: PREMOŠTAVANJE PRAZNINA U ZNANJU I VJEŠTINAMA POTREBNIM ZA PROVOĐENJE JPP”

14 septembar 2009, London

Organizovan od strane JPP Foruma u saradnji sa UNECE Timom specijalista za javno-privatno partnerstvo u prostorijama Fulbright&Jaworski International LLP, London, Velika Britanija

IZVJEŠTAJ

Glavne diskutovane teme

- **Eksperti su generalno podržali prijedlog da se ustanovi JPP Centar kako bi se ojačali napori za izgradnju kapaciteta u zemljama u tranziciji**
- **Postavljena su pitanja u vezi finansiranja i upravljanja.**
- **Postignut je dogovor da se dalje razvija koncept ustanovljavanja Centra.**
- **Data je podrška za saradnju sa drugim međunarodnim organizacijama kako bi se podstaklo međusobno djelovanje i izbjeglo potencijalno preklapanje aktivnosti.**

Uvod

1. Sastanak eksperata na temu daljeg razvijanja ideje da se ustanovi Centar za JPP koji bi bio baziran pri UNECE, održan je u Londonu 14.09.2009. godine. Glavni cilj sastanka bio je da se razmotri ideja pravljenja platforme za intenzivnu izgradnju kapaciteta i savjetodavnih usluga kako je to predloženo u planu rada Tima specijalista za JPP na njihovom prvom zasjedanju (28-29 februar 2008), koji je predstavljen ekspertnoj grupi na sastanku vezanom za razvoj pribora za trening (14 maj 2009).

2. Preko 80 eksperata iz javnog i privatnog sektora su uzeli učešće na sastanku, uključujući predstavnike Asian Development Bank (Banka za razvoj Azije), EBRD (Evropske banke za obnovu i razvoj), European Investment Bank (Evropske investicione banke), UNCITRAL (UN Komisija za međunarodnu trgovinsku regulativu) i World Bank Institute (Institut svjetske banke). Eksperti su učestvovali u širokoj diskusiji o velikom broju praktičnih i najvažnijih pitanja u vezi projekta, tačnije ambicioznog ranga centra i rizika prevelikih očekivanja mogućih korisnika; izazova i rizika finansiranja aktivnosti centra od strane privatnog sektora.

3. U isto vrijeme, eksperti su prepoznali potrebu da se pomogne vladama u u postavljanju JPP programa i u tom kontekstu pozdravili su dalji razvoj inicijative. Bio je organizovan i okrugli sto na temu izgleda za infrastrukturne investicije u zemljama u razvoju u kontekstu sadašnjih ekonomskih prilika.

Glavne diskutovane teme

Potencijani obim aktivnosti Centra

4. Centar bi trebao da postigne kritičnu masu podrške kako bi se izbjeglo podizanje očekivanja koje on ne bi mogao ispuniti. Razmjena iskustava u vezi, na primjer, privatizacije, nije se pokazala veoma dobrom, te bi se Centar trebao fokusirati na pomoć zemljama da izbjegnu greške koje su napravljene sa privatizacijom ili sa JPP programima u začetku, kako se to ne bi ponovilo sa JPP-om. Trebali bi se izgraditi kapaciteti kako u javnom tako i u privatnom sektoru u drugim zemljama kao i u zemlji korisniku.

5. Često su se nacionalnim jedinicama za JPP i ekspertima postavljali zahtjevi da dostave informacije, ali su njihovi resursi limitirani. Centar bi mogao postati platforma za prikupljanje i cirkulaciju znanja u obliku studija slučajeva i drugih relevantnih informacija kako bi zemlje korisnici bile upoznate sa takvim mogućnostima.

6. Najveći izazov bio bi preći sa koncepta na praksu-postoji jasna potreba za infrastrukturom i pristupom uslugama, naročito u zemljama sa privredom u tranziciji. Konferencije i materijali sami za sebe nisu dali rezultate; pravi izazov bi bio pružiti usluge koje bi promijenili ponašanje pojedinaca i organizacija.

7. Važno je prepoznati da je JPP samo jedan način za obezbjeđenje usluga. Fokus Centra bio bi na promovisanju najbolje prakse, a ne sam JPP po sebi. Postavljanje pravog institucionalnog uređenja i treninzi su dva najvažnija elementa jer su vlade pokazivale tendenciju započinjanja sa JPP legislativom a zapostavile su da obuče državne službenike za njenu primjenu. Učenje kroz studije slučajeva bio bi najbolji način da se izbjegnu skupe greške, pogotovo u dugom roku, kada se dobiti iz početnog perioda lako izgube kroz dugoročno nepovoljne ugovorne aranžmane.

8. Najbolji način rada bio bi da se obuče akteri iz javnog sektora u različitim područjima rada da uče jedni od drugih. Narastajuća JPP tržišta suočila su se sa izazovima koji su se ticali sposobnosti obje strane, i javnog i privatnog sektora. Uloga konsultanata i angažovanih stručnjaka je bila ključna i oba sektora su učili kako da rade zajedno. Skoro da se činilo da bi bile potrebne dvije organizacije, jedno međunarodno udruženje više JPP foruma koje bi pružalo podršku privatnom biznisu i jedna, od strane UN vođena, inicijativa koja bi se bavila potrebama javnog sektora.

9. Sadašnja ekonomska kriza stvorila je ozbiljne izazove za stručnjake u kreditnom sektoru koji se bave finasiranjem projekata. Prepoznato je da bi mnoge zemlje u razvoju ostale za duže vrijeme bez podrške banaka, te čak i one zemlje koje se vide kao zemlje nižeg rizika bile bi lišene podrške razvojnih banaka. Saradnja sa međunarodnim finasijskim institucijama (kao što je to sa EBRD u zemljama u tranziciji) bio je najbolji način da se u sadašnjem trenutku može primijeniti JPP u zemljama gdje je tržište u razvoju.

Pitanje pozicije Centra

10. Plan da se uspostavi Centar, kako je to prikazano u konceptu, izgledao je vrlo ambiciozan. Postavilo se pitanje kako bi Centar doprinosio postojećim inicijativama izgradnje kapaciteta, te bi bilo važno razjasniti i predstaviti na određeniji način koji bi to bili operativni načini rada Centra kao i njegove moguće aktivnosti. Bilo bi vrlo korisno, kao prvi korak, napraviti pregled postojećih programa i inicijativa izgradnje kapaciteta.

11. Iznešeno je mišljenje da postojeće inicijative u okviru Evropske Unije takođe uključuju i zemlje kandidate i potencijalne kandidate, te da bi to moglo imati uticaja na potencijalnu ciljnu grupu zemalja korisnika usluga Centra. Rečeno je da je potrebno razgraničiti šta bi radio Centar a šta EU institucije. Primarni fokus Centra bi u tom slučaju bio na zemljama koje nisu kandidati za članstvo u EU.

12. Neki eksperti su predložili da bi Centar trebao biti organizovan kao JPP. Mnogi učesnici su imali lično iskustvo preklapanja i dupliranja aktivnosti u svojim zemljama. Centar bi radio sa malom listom ciljanih zemalja i pružao bi savjetodavne usluge (preko Poslovnog savjetodavnog tijela) na najvišem političkom nivou. Bilo bi važno osigurati da se sve organizacije koje trenutno daju usluge vezane za izgradnju kapaciteta slože da bi provodile svoje aktivnosti preko Centra, a ne jedna protiv druge. Lista bi trebala biti vrlo pažljivo napravljena.

Pitanje finansiranja i donatorske osnove

13. Postignut je generalni dogovor da bi Centar trebao biti inicijativa vođena od strane javnog, a ne privatnog sektora, zbog jasne potrebe za neutralnošću. Izražena je zabrinutost da bi se percepcija centra kao neutralnog tijela mogla dovesti u pitanje ako bi aktivnosti Centra usmjerene ka izgradnji kapaciteta javnog sektora bile finansirane od strane privatnog sektora. Prisutan je bio veliki broj različitih mišljenja po ovom pitanju.

14. Nadalje, nerealno je vjerovati da bi Centar u tekućim ekonomskim prilikama mogao biti finansiran isključivo od strane privatnog sektora. Privatni sektor je vođen principom ostvarenja profita i to bi moglo stvoriti potencijalni konflikt u odnosu na neke ciljeve Centra. Ako bi privatnici uložili svoj novac u Centar postojalo bi jasno očekivanje da steknu profit od takvog ulaganja.

15. Smatra se da bi predloženi godišnji budžet od E 500,000 bio nedovoljan za sve aktivnosti predložene u konceptu.

16. Nacionalna JPP udruženja generalno su izrazila svoju podršku inicijativi. Međutim, budući da se u velikom broju slučajeva radi o udruženjima profesionalaca koji nude svoje savjetodavne usluge na komercijalnoj osnovi, to bi moglo ograničiti njihov interes da daju doprinos na nekomercijalnoj osnovi. Nadalje, njihovo primarno usmjerenje je na iskustvima nacionalnih tržišta i neki od njih, kao posljedica toga, ne bi neizostavno bili zainteresovani za međunarodne aktivnosti.

17. Sugerisano je da ne bi trebalo odbacivati pojedinačne doprinose za Centar kao i da se razmotri mogućnost finansiranja od strane javnog sektora kako bi finansijski aranžmani bili neutralniji.

Zaključci i preporuke

18. Učesnici su se složili da postoji jasna potreba za saradnjom i podrškom, posebno od strane onih zemalja koje su tek započele sa primjenom JPP, budući da te zemlje imaju najveću potrebu za izgradnjom kapaciteta, a u isto vrijeme su najviše pogođene tekućom ekonomskom krizom. Takođe postoji potreba da se sveobuhvatno pristupi izgradnji kapaciteta koji se sa svoje strane trebaju usmjeriti na provođenje projekata i učenje u toku odvijanja projekta. Tako bi se u zemljama koje su tek započele sa JPP projektima mogli upotrebiti novi pokazatelji u mjerenju uspješnosti i to kroz broj uspješnih aktuelnih projekata a ne samo kroz broj održanih treninga.

19. Centar bi mogao pomoći u promovisanju dobre prakse u primjeni JPP i to kroz davanje orijentacije vladama i omogućavajući im takođe pristup informacijama o međunarodnom iskustvu i projektima. Centar bi takođe trebao zadovoljavati potrebe za izgradnjom kapaciteta proizašlim iz tražnje i vezanim za konkretne projekte.

20. Da bi Centar ostvario takvu ulogu, potrebno je izbjeći dupliranje sa postojećim inicijativama i programima, osigurati efektivnu saradnju sa drugim međunarodnim organizacijama koje rade u ovoj oblasti, jasno procijeniti potrebe koje vlade imaju za ovakvim ulugama i osigurati da bi takva njegova uloga zadovoljava zajedničke interese javnog i privatnog sektora.

21. Centar bi institucionalno bio uređen i vođen po pravilima Ujedinjenih Nacija, što bi obezbijedilo potrebnu neutralnost i transparentnost koje su potrebne za njegovo funkcionisanje. UNECE bi obezbijedio: menadžerski nadzor kroz Kancelariju izvršnog sekretara i Odjelenje za ekonomsku saradnju i integraciju, infrastrukturnu podršku koja bi uključila konferencijske usluge za godišnje sastanke, osoblje i podršku u pripremi izvještaja i prevođenju zvaničnih skupštinskih dokumenata.

22. Od Sekretarijata je bilo zatraženo da revidira dokument u kojem je izložen koncept Centra kako bi se obradila gorepomenuta pitanja. Svrha revidiranog dokumenta bila bi da:

- a) Odredi obim aktivnosti Centra, koje bi trebalo precizirati kroz konsultacije sa vladama kako bi se kreirao mandat Centra koji je usmjeren i efektivan;
- b) Definiše precizno ulogu koju bi imao privatni sektor u Centru;
- c) Pripremi dvogodišnji program rada sa jasno postavljenim očekivanim dostignućima, vrstama aktivnosti i prioritetnim oblastima;
- d) Odluči koja su sredstva potrebna da se implementira predloženi program rada sa detaljnim budžetom;
- e) Predloži institucionalnu upravljačku strukturu Centra, posebno mehanizam kojim bi se razvila i nadgledala implementacija mandata Centra kao i osigurala transparentnost i odgovornost za njegovo operativno djelovanje; i
- f) Rasvijetli finansijska pitanja koja se trebaju riješiti, naročito kriterije za ustanovljavanje donatorske osnove Centra i uspostavljanje finasijskih i administrativnih uslova pod kojima bi Centar funkcionisao.

23. Novi koncept bi bio pripremljen i predstavljen vladama i drugim akterima na razmatranje na drugom zasjedanju Tima specijalista za JPP (Ženeva, 3.- 4. decembar 2009.).